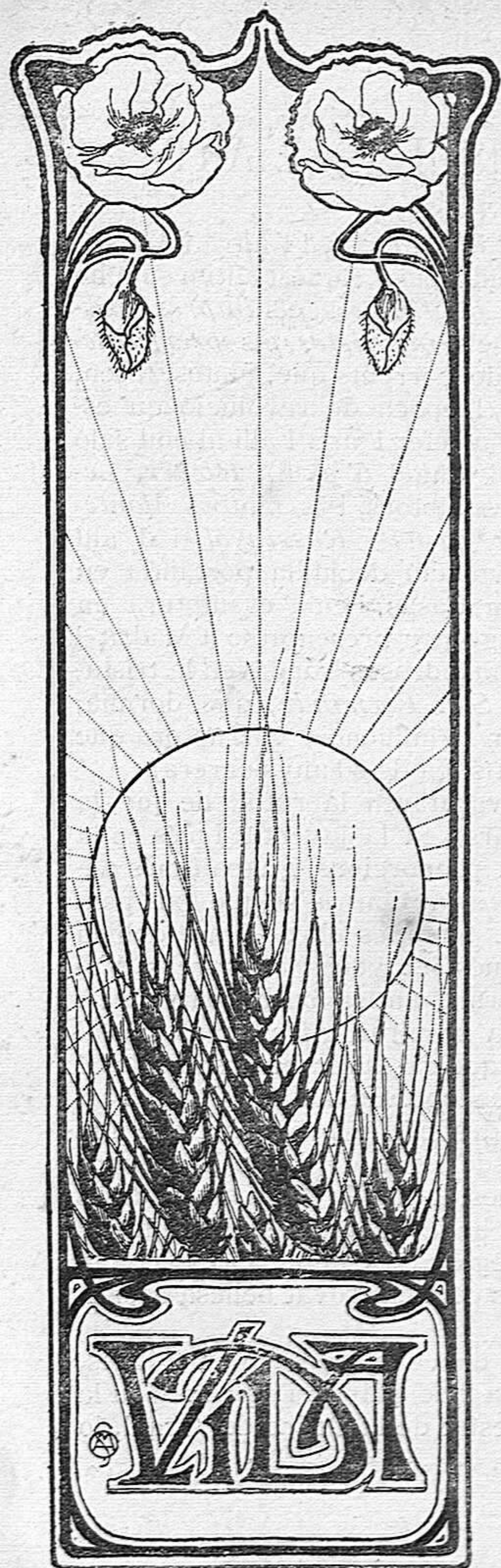

DE «EL CRITERIO»

La pintura, la escultura, la música, la poesía, la literatura en todas sus partes tienen deberes muy severos, que olvidan con demasiada frecuencia. La verdad y la virtud, he aquí los dos objetos á que se han de dirigir: la verdad para el entendimiento, la virtud para el corazón; he aquí lo que han de proporcionar al hombre por medio de las impresiones con que le embelesan.

BALMES.

SOBRE 'L MODERNISME EN L' ART

(Continuació)

I cresqué 'l moviment, una ideia portava l'altra i d'aquí, que, comenssesin a nàixer tendències. Aquest últim saló ho acullí tot i en ell se feren els *puntillistes*, els *impresionistes*, els *grisos*, els *blauistes*, els *idealistes*, els *prerrafaelistes* i tota la llarga sèrie de corrents que, juntes, feren, han fet i fan el *Modernisme*, l'època de revolució qu'estem passant, la revolució per a refer l'art. I allí al nou saló eczposaren *Rodin* (el Miquel Àngel d'avui), *Richer*, *Lenoir*, *Desbois*, *Charpentier* esculptors, i 'ls pintors *Montenart*, *Caran-d-Ache*, *Barrau*, *Casas* i *Russinyol*, i d'allí 'ns vingué a nosaltres la revolució decidida portantla en la pintura en *Russinyol* i en *Casas*, i en l'esculptura en *Blay* que tingué prou coratge per presentarse a Madrid i desvetllar als mosquits que, mandrosos rondaven la tristament cèlebre *Academia de San Fernando*, que dormia, dorm i dormirà sempre, per la influencia corruptora que l'envolta, en la *dolsa* pau artística de 30 anys enrera.

I en *Blay* fou dels que desvarataren la rutina de que, la bellesa en l'art sols pot trovarse en la juventut i més en la figura d'una dona, de bones proporcions, guapa i més ancara si es nua. Què l'*Modernisme* contra 'ls que axis pensen ha esvait la mania de que totes les obres d'art debien ser *Venus* i *Apolos* i ha admés les velles i els vells. Vol desde l'home guapo, ben fornit i am la barba partida i 'l bigoti a la *Borgoñona* que fa sospirar a les dones, fins al vell, pobre, xacrós, arrugat, que fa fastic als insensibles é inspira compasió als que tenen cor. Ha admés desde 'l artistic lliri a la grillada seba, desde 'l moble més tonto a la elegant tauleta de centre, desde 'l got a la noble llagrimera que alimenta un pom de violes, desde la tinta negra a les mes fines de color i amb elles ha fet lo que mai ningú havia somniat, despreciant unes regles de combinació de colors que no servien i fento axis, es com ha trovat bellesa i sentiment en tot.

I com lo moviment crexia, dins el maremagnum d'idees, era natural que 'n sortis una que privés, i aquesta fou la més extravagant. El gran Mestre de la Ordre del Graal, lo

Sar Peladant fou qui va donarla a llum am l' obertura del Saló *Rose-Crois*, Saló que refusá terminantment la pintura d' historia prosàica é ilustrativa, la pintura patriòtica i militar, les representacions de la vida privada i pública, el retrat, tota cosa humorística, els animals domestics, els bogons, fruites i altres insolencies que 'ls artistes tenen 'l poc seny d' ecsposar, admetent en cambi l' Ideal Catòlic, el Misticisme, tot lo que s' inspirés en la Llegenda, en la Alegoria, en el Somni, la Paráfrassis dels grans poetes, i en fi tot lirisme, preferint la pintura moral i decorativa, fent lo semblant am l' esculptura i ecscuint a la dona a quina no se la permeté eczposar.

I teniu, ja son tres *Salóns*. Axò prova lo be que fa en l' art una revolució. Abans un *Saló* era suficient, després tres a Paris no hi eren de massa, i se 'n obrien en totes les capitals civilisades. Inglaterra no quedava endarrera, Alemanya menos, els Nort-americans ho abassegaven tot, i fins Barcelona obria les portes a les Belles Arts i dins son Palau admetia totes les ideies.

Si en totes les revolucions sempre hi surt una ideia inverosímil i aquella priva, jo comprenc que tingués acceptació 'l *Salon Rose-Crois*, l' ecstravagancia més gran que ha donat el Modernisme i que no feu cap mal, puig no hauriem pogut admirar cuadros simbolistes i prerrafaelistes com els que s' hi ecsposaren en dos anys, perque en moltes ocasions, si no hi ha qui respongui de les consecuencies, certes ideies i pensaments queden en el magi del home i en aquest cas, lo Sar i sa Ordre responien lo que animà als modernistes de cap-d' ála i per axò ecsposá Carles Chave, lo prerrafaelista més pur, que ha il·lustrat misticament el "Reve" de Zola i ha fet les composicions per "L' Evangile" de l' infancia, al qui han estudiat quants al prerrafaelisme se dediquen i també esposaren *Delville, Malvat, Legrant, Oger, Seon, Oduart* i altres que seria llarc enumerar i que tots secundaren els plans del gran sacerdot Sar Peladant.

D' allavores es que la revolució prengué increment i ha volat donant el gran pas, cercant bellesa en tot i trovantli, si, perque, hi ha diferencia d' un modernisme i d' una exageració. Modernisme i modernisme hi ha. Aquí fins fa poc temps se pot dir que no hem vist res mes que modernisme

pornogràfic i consti que... es lo que més agradava. El Modernisme que aprofitantse de la corrent, corromp i cerca la bellesa en la porqueria.

Perque s' ha d' entendre que la verdadera corrent no atmet lo dolent i lo porc. Ho vol tot bó i al dir axò, se compren que vol bellesa, sentiment, composició, color, factura, tot que tingui qualitats, de dibux, d' ecspressió, perque en els prerrafaelistes, en la seva ecsajeració, hi trovarèu proporcions; en els blauistes, ben estudiats, hi veurèu vritat; en els puntillistes, s' hi veu raó; i en totes les tendències hi endevinarèu un fi que no va per mala via, prova que 'l Modernisme tendex a una perfecció, a ¡fero ben fet! Que, al admetrho tot en l' Art, ha entés si tot se fa be i no bonic com molts creuen. Perque un dols, un bombó, ho podrá ser molt de bonic, pro no podrá ser bo si dins d' ell no reunex tots els elements qu' entren en sa composició i ja no será ben fet, i una obra pintòrica, esculptòrica, etc., podrá ser molt bonica mes no será bona si no reunex les qualitats de color, construcció, dibux i demés, i no serà bona com no ho será 'l dols o 'l bombó, i a la vista les dos coses podrán ser boniques i no ben fetes i menos belles. Doncs el Modernisme ha dit "fero be, i prou" que tot es bell i hermós si s' fa be, tan un vell com un jove, tan un piló d' escombreries com un saló de casa aristocràtica, perque si estan ben copiats del natural, tantes perfeccions i dificultats te una cosa com l' altra, i mentres les dificultats en l' obra 's guanyin i les perfeccions resultin, per mi, l' obra es perfecte, desde 'l moment qu' es perfecte ja es hermosa, perque està ben ecze-cutada i llavors es bella, que res més bell que lo ben fet sigui lo que vulgui. Perque tot lo que s' ha dit de la bellesa que cercaren els Grecs ho podem creure, pro creure qu' ells ho fessen com ho feien perque vivien en aquella època que no es aquesta; y am l' afany de crear un tipo bell ho van fer tot igual i no volguent que ningú se separés d' aquell (donant llibertat a tot menos a la fantasia del Art), tallaren les esculptures amb iguals proporcions, totes miraven d' igual manera, totes porten els cabells fets d' un model, perquè per ells no mes eczistia un home i una dona que jo no 'ls he vist mai, ni han eczistit, sinó que d' homes n' hi ha hagut molts i de dones ancara més i de gustos el doble,

axís es que hi haurien d' haver moltes regles, tantes, que no 's poden admetre, i per axò 'l Modernisme no les vol; copia 'l model i 'n te prou. I axis crea obres d' art tan ó mes bones que les antigues, perque, ¿qui es que no ha admirat el "Sant Vicents" de *Falguiere*, sa "Diana", i sa "Danceuse"? ¿Qui no ha vist les obres de *Rodin*, son "Sant Jean", sos "trevalladors", els "Defensors de Calais" i ses "Ondines"? ¿Qui no ha admirat reproduides la llarga llista d' obres modernes que guarden les sales del Luxemburc? Qui no s' ha estremit devant els "Primers frets" d' en *Blay* i qui no ha caigut de genolls al comptemplar "La Primera Comunió" d' en *Llimona*... l' únic artista que ha arribat a idealisar una materia cóm la terra, lo que no van fer els antics am totes ses regles? ¡I tots son modernistes (!)!

BERGA I BOADA.

(A continuar).

LIED

*Tu ets la gentil-boyrina
que passa en l' infinit;
jo el cel que t' cobricela
mirante fit a fit.*

*Tu ets la lleugera flama
que creix a impuls del vent;
jo el vell tió que s' queixa
cremant eternament.*

*Tu ets gota de rosada
que dintre el calzer llú;
jo soch la flor resseca
que 't dech la vida a tu.*

*Tu ets Santa Poesia,
l' humil poeta só:
per cada bés que m' donas
te dono una cansó.*

JOSEPH CARNER.

El primer diumenge del present maig, cumpliren 25 anys de la aparició del grandíós poema "L' Atlántida", que fou premiat en els Jocs Florals de Barcelona.

Al celebrarse les bodes de plata de la obra mes genial del eczimi poeta catalá Mossèn Jacinto Verdaguer, ens plau dedicarli un petit homenatge d' admiració desde aquestes planes, que no per esser humil es menys estussiasta, ensemps que preguem á Deu que li torni la salut perduda, pera 'l major esplendor de les lletres catalanes.

MOSSÉN VERDAGUER

No cal duptar-ho que a despertar l'entusiasme per en Rusiñol hi ha contribuït bon xic el fons sistemàticament humorista, esgarrifós i desenfadat, prenyat de riallasses escardalenques, vuides i macabres, el modernisme umanament romàntic, l'aplec de poesia moderna que al ensemps que a uns els esparvera omple als altres d'esperances de redempció literaria. No cal duptar-ho que n'Apeles Mestres s'ha fet molt ovirador per sa poesia natural i fresquívola trobada fins en lo vulgar i en lo de la vida ordinària; per son estil delicat i desconegut a casa nostra. A la gloria d'en Maragall hi tenen bona part sa habilitat en la impressió directa de la naturalesa i en la rima nova.

Però en Verdaguer, el gran Verdaguer deu esclussivament sa fama a les forses verges de son ànima d'artista, a la foguera immensa de sa volcànica imaginació. Ell, en mitj de la flamant gernació que sent frissansa per les noves corrents, rodejat de literats que am prou feines es recorden del incomparable Briz, que comensen a mirar an-el popular Pitarra com a anticuat; es presenta tradicional i clàsic, anc que despullat de les ridiculeses dels retòrics dels cinc actes i de les figures, de Febo i de Filis, dels dos consonants no més seguits, de les pomposes invocacions i de les octaves reals; i es fa admirar per totes les escoles, pels *intellectuals* i pels intel·ligents, i 'l nom de *L'Atlàntida* ens rublex a tots d'orgull, d'un orgull semblant al que sentim enfront de les grandeses de nostre poble mascle i ferreny. *L'Atlàntida!*.. quan un hom la llegex s'oblida d'escoles, s'oblida de literats estrangers i nacionals, antics i moderns i queda possessionat d'un vèrtic misteriós, com si 's troves al caire d'un abisme farcit de llamps i tronades, d'estabellaments i cruxidera, de lluites titàniques i sublimes, al caire d'un abisme que se emporta a dins seu tot el reflexo, tota la vida de l'ànima.

Deu li dongui a n'el gran Verdaguer, fermesa i forses a n'el cos que ancara un geni com el seu te en perspectiva una altra obra colossal pera empendre: el gran poema de la societat Moderna, de l'enfonzament de lo Antic i resurrecció de lo Modern dexondit per l'esprít meravellós del Cris-

tianisme. Que Catalunya pogui presentar al món una Epopèia veritable: l'autor de *L'Atlàntida* no hauria pas de donar cap pas més segur que 'ls que ha donat per a complaure, en axò a son estimat poble.

F. VIVER.

¿QUI ES MOSSÈN VERDAGUER?

El poeta que ha heretat el geni de Milton y Lamartine.

(*Frederic Mistral*).

Sin hipérbole puedo decir que no se desdeñaría cualquiera de nuestros poetas del gran siglo de firmar alguna de las composiciones de ese volumen "Idilis y Cants místichs".

(*Menendez i Pelayo* en son discurs de recepció en la Real Academia Espanyola).

Verdaguer..... tiene el arranque espontáneo y la grandeza monumental de los épicos primitivos: y recuerda á Homero, á los poetas del Indostan, á los videntes de la Biblia, desde David hasta el Aguila de Patmos y quizá tambien á Dante y Milton.—*Canigó* con los *Idilios* y *La Atlàntida* bastan para que coloquemos á Verdaguer en primera línea entre los poetas catalanes, y al nivel de los mejores de España y aun de Europa.

(*P. Blanco Garcia* en sa obra "La Literatura Espanyola en el siglo diez y nueve").

En Verdaguer, poeta fill del poble y portat després per les vicissituts de la vida á rebre les poderoses influencias dels grans espectacles del art y de la naturalesa que, obrant sobre un' ànima cultivada per l' estudi y amorosida per les comunicacions del sacerdocí havian de engendrar obres perfectes, es lo gran dó, lo inestimable present que Deu ha volgut fer á la Patria catalana en lo moment històrich d' un renaixement sens exemple.

(*Il·ltre. Dr. Jaume Collell* en el Pròlec de "Pàtria").

INSTANTÀNIA

Verdaguer, am la publicació de "L' Alántida" havia ja pujat al curull de la gloria; havia ja, semblant a les àligues reials, gaudit les regions més altives i serenes de la poesia; havia alcançat la plenitud de la bellesa forta, feréstega i ferma, enlairantse am ses ales amún, amún... tan amún que el món literari l' ovirà; l' havia vist lluir com una estrella, com una estrella rutilant axecant-se triomfanta assota del cel de la poesia catalana. I és que al fons de les estrofes d' aquell memorable llibre sentien desenvolcallar-s-hi les veus de la naturalesa primerenca esgarrifadora, de la sublim, de la imponent, de la gran naturalesa; els gemecs d' un *petit món que 's mor*.

Mes el gran poeta, el gran cantor de la imponent naturalesa, tenia al cor algunes fibres delicades que li frissaven; tenia un foc arrevifat que li volia esplotar; un encenser que li omplia 'l cor de grat encens i l' ofegava, l' ofegava perquè no li surtia al defora pera embaumar el temple de la poesia. Mes a la fi s' eczalà d' aquell cor, la nota sensera, dolça, armoniosa i tendre com la que brolla de més afinada corda d' un violí al rebre la lliscanta i suau apretada del arquet del més enamorat dels artistes; s' esbotzá la catarata del amor, del amor pur, delicat, sant, del més sant dels amors i va brollar tot un axàm de cants dolços, palpitants, anyoradissos que van enlairar la poesia fins on

*Els serafins més rossos quan somien,
somien ferhi niu,*

fins a la font de l' amor pur que 'ls havia donat ales.

Les lletres catalanes ja tenien axís un nou floró per a sa ecsplendent corona, un nou joiell am que cenyir son front de donzella eczuberant, un altra nota entre les armonies de la seva arpa novella, un altra flor entre les del seu jardí ple-tòric, qu' havia d' embaumar tots els cors; un altra vibració de la seva vida plena qu' havia de conmourer a les ànimes... tenien ja 'ls *Idilis i Cants místics*.

ANTONÍ VIVER.

DEDICATORIA

Dedicatoria

*A prop del surtidor,
del surtidor que canta,
la imatge vaga de mon somni he vist ;
en els instants suprèms de la nit santa
en mí ha viscut i ha bategat en mí.*

*En l' hora de les ombres
l' he sentida ben dolça alatejar ;
en l' immovilitat dels lliris d' aigua,
en la subtil flaire—de les flors caigudes
com una visió cèlica ha passat.*

*Les silüetes dels arbres
s' alsaven plenes d' una santa pau;
la lluna era mes alta i misteriosa,
i al platejar sa vista vaporosa
recordava la llàntia tremolosa
que crema en la penombra del altar.*

*Les fulles i les flors, totes marcides,
les branques esllanguides,
somiaven am l' himne dels Estius;
les tiges coll-torsades
ploraven les verdors enamorades;
i en les branques dels arbres sense vesta
no s' hi trobaven ni els aucells ni els nius.*

*El fil d' aigua que queia
feia pensà en un plor;
tot lo qu' a n' allà 's veia
era plè de tristor;
tot esperava una Tardor propera,
i ma visió d' avans, tant riallera,
tenia la bellesa del dolor.*

*I em va parlar...
i nostres dugues ombres
va platejar la lluna, enamorades;*

*les nostres dugues ombres enlassades
es dongueren un bés...*

Un bés de comiat i d'esperansa.

*Les fulles cruxiren—plenes de recansa,
les flors es moriren—de dolsa anyoransa,
i els lliris de l'aigua—varen alsà un rès.*

Barcelona, primer die del any MCM.

PRELVDI

VISIÓ

(A M. JACINTO VERDAGUER)

*L' he ovirada encisadora,
somriente com estel,
quinta-esencia de l' aurora
que 's descapdella en el cel.*

*Eczuberanta natura
am ses gracies la enflamà;
d' amor la imatge més pura
en ella 's crestallisà*

*A son entorn s' escampava
de riqueses un tresor;*

Girona, abril de 1902.

*i sos polsos coronava
llampegant diadema d' or.*

*S' enlairava magestuosa
de gloria dintre un esclat:
de son ànima frissosa
l' anel s' avia encarnat.*

*Era un somni de poeta;
era un ideal vivent:
sols per ser obra perfeta
li mancava 'l sufriment.*

F. VIVER.

LO FOSSAR DE SAU

ESCENA III

(FRAGMENT)

Llorençó, Quel, Toni, Lena, Salut, Quirse y Perich. Alegroys van de pas á la festa del poble de Sau.

Llorençó.—Tafoy! me sembla que no trovarém pas lloch; engony fan una festassa que dona pler.

Lena.—Ben segur que 'n trovarem.

Salut.—Haberhi pensat, en avisant al moliner quedavam aviats, encare que per mi ray! A cal Batlle m' aculliran prou!

Lena.—Justa! y jo 'm quedo sola ab aquestos? Sort tindré del bon minyó del Quirse que 'm farà d' home bo.

Quirse.—Ja ho saps, Lena, per tu tot, demana.

Lena.—Grans mercés; vull dir que podria ben ser que haguessis de intervindre en quelcom puix aquest bergant del Perich sempre 'm vá á la saga.

Perich.—Es dir que jo are pagaré la festa? Bé, bé.

Toni.—Tant, que arribará que cap mare 't podrà veure, perque ets un valent janfóscara.

Quel.—Tafoy Perich! ja n' he sentit quelcóm d' aço y que prou es ben recert!

Perich.—Ey! Ey! cal que 'm revinga y posi sahó al camp ó sinó n' eixiria mal parat. Ho diguessin en veritat....

Lena.—Mira, vull dir que, saps? no 'm vingas ab cansons per que no 'm coneixes encare y altrement que ja surtirá algú á ma defensa.

Perich.—Ja parlas pel Tano de las Auledas que t' ha vingut á emparaular. . Té; y are que ho volía fer jó.

Lena.—Deixat de porxets; no ha vingut ni 'l Tano, ni la Tana. No tinch compromís ab ningú, vull dir, saps? triaré 'l que més me plaurá.

CUADRO SEGON

Cant de Romá

Cerco una joia estimada,
y en lloch la trovo, ahont será?
ahont será ma enamorada,
la causa de mon pená?
pel turó y la serralada
si Deu vol l' haig de trová.

Cant de Riteta

No 'm cerquis, Romá, no 'm cerquis,
que soch al camp de tristor;
vaig allunyarm de tos braços:
que n' es de trista ma sort!
Prega á Deu que 'm salvi l' ánima
puix sento 'l fret de la mort

ANTÓN BUSQUETS Y PUNSET

AMOR

El jardí es amarat de raigs de sol

I embolcallat de flaires;

Els aucells se bressolen en llur vol,

Alegres i cantaires.

El jardí s' ubriaga amb els perfums,

Dels llirs i gaverneres;

I somnia am les flaires i am les llums

D' eternes primaveres.

Els aucells descapdellen dolsament,

Llurs cántiques més belles,

I el jardí en el seu somni que les sent,

Desclou dugues pocelles.

Els aucells al flairar el dolç encis

D' aromes regalades,

Rondinejen am ritme anyoradis,

Les més tendres paçades.

El aucellets devallen al jardí,

I's besen am les flors i les poncelles,

I un cant flairós com ventijol diví,

S' enlaira sospirant—al cel de maravelles.

Barcelona.

PERE PRAT JABAL-LI.

Del Aplec "Esbart de cançons".

L' ART A GIRONA

Les manifestacions artístiques de les setmanes passades, llevat de les que hem parlat en nostre últim nombre, han sigut d'escassa importància. A can Teixidor en Pons Martí hi ha esposat algún retrato, dos paisatjes i quelcóm mes. Aquest artista no ho es gaire, les seves obres no son sinceres i dibuxa forsa malament. Als retratos els hi manca semblansa, son llepadets i falsos de color, no hi ha cap to que recordi el natural i volen ser fins sense fineses. Els paisatjes com tots els seus son amanerats i ni per casualitat s'hi veu una pinzellada espontania, tenen una factura viciosa i antipàtica qu'els fa anticuats i pretenciosos.

El públic podrà enganyarse alguns cops am semblants obres; emprò els que tinguen educació artística han de condemnarles forsosament perque malmenen el bon gust i perjudiquen l'art verdader. I veusaquí esplicada la nostra severitat.

Hem vist també un cap de terra cuita a can Maresma, quin autor no recordem. Es una escultura comercial de factura mansa i espresió femenil ben impròpia d'un pagés que porta barretina. De bona qualitat no ni hem vista cap.

Cal parlar també d'una nota de color, esposada a can Estruch, feta pel jove aficionot en Narcís Teixidor. Es un pastel de entonació simpàtica que ens hauria agradat veure'l més construït, més acabadet. En Teixidor pinta am bona fe, per axò les seves obres ens atrauen; emprò si volgues escoltarnos, li aconsellaríem que estudies una mica més el natural; no ni ha prou de veure be el color i estèndrel fen una taca justa, es precis enfondarshi una mica més, desentranyar les masses modelantles, dantelshi relleu i calitat.

D'altra manera pot succeir que donada la facilitat de sintetisar que te, i atenent que aquet procediment es de ràpits resultats i deseguit es veu l'afecte, acabi per simplificar el natural de tal manera que per mandra de capficarshi fassi solsament siluetes eucampides, i seria una llàstima. Que 'ns cregui i procurant dibuxar molt, arrivará a fer quelcom en be del art.

En Berga també te en la esmentada botiga una nota fina de color i hàbil de factura; però quin assumto no es agradable ni está ben escullit.

Ara parlem un xic dels adornos de nostra ciutat. El sistema no solsament es nou sinó que fa fastic. No ni ha prou que qualsevol que sigui sastre se presenti al Ajuntament o la comissió de festeigs (que no sé qui ha sigut l'esca del pecat) i oferexi el seu talent, la seva ma i els seus vigotis; es precis avants ferli eczaminar la closca per un frenolec a veure si en vritat hi te el bulto corresponent i necessari per a fer aquestes coses am lluiment i sense vergonya; es precis mirarse 'l be o ferlo m'rar per persona entesa i averiguar si alguna enfermetat soptada li ha malmenat els sentis esquixantli la grua del bon gust; hi ha que enterarse fins de la seva vida privada pera estar ben segur de qu' en questions d'art no te mals vicis, i no fiarsen, per mes que tingui els mals colors propis dels artistes. D'altra manera pot succehir lo que es-

tá passant que la basca sigui general i es perdi l' esma al contemplar lo que sense contemplacions pot dirse qu' es una solemne pastarada.

Mirin que penjar l' art a sol i serena es esposarse a fer desgracies. Les ninyeres ab les corresponents criatures i els militars de classe inferior, es crehuen qu' aquells cuadros son coses qu' han succehit de veres i ho miren sense riure ben lluny del pensament de qu' alló podria perjudicarlos. Sort d' aquells envolics de cordes tan ben enjinyats qu' aguanten totes aquelles coses inaguantables i mes sort ancara qu' el vent no te la pretensió de critic.

Tot hom desde 'l principi esperava quelcom no somiat i pahorós am pro la realitat ha superat a tot lo superable. Quan un veu aquells *cartelons* que branden majestuosos, tot seguit li venen a la imaginació coses fastigoses: *la cabeza parlante*, criatures monstruoses xucades amb esperit de vi, bal-lenés dissecades, foques que parlen i sessions de màgica negra o metempsicossis; en fi tot lo que s' ensenya per poc preu en els barracons de fira i s' anuncia amb aital lucso.

La gent admira la feinada i jo també, perque mirinsho pel costat que vulguin, de tort i de través, sempra resulta fet per un sol home, que ho es d' empenta i no es pas manco. A mi em fa por qu' ara hagi agafat arrancada i no puguin aturar-lo i seguexi fent disbarats i donant disgustos. Fora convenient penjarlo, el seu retrato, perque tothom el conexi i s' en mal fii.

Sigui com vulgui hem fet un paper ridícul devant de la civilisació i la taca es d' aquelles que no poden treures ni am benzina.

Els estrangers qu' arrivin aquí a l' impensada quedarán corpresos, els hi semblará un somni i en llurs albums de viatge hi apuntarán el nom de la *Neolafia* creién qu' es algún ciudadá il-lustre que se 'l festeja com cal entre garlandes d' envelat

Gloria doncs al inventor, d' una nova ciencia heráldica qu' ha empastifat els carrers i plasses d' aquesta desgraciada ciutat, am banderes plenes de llunes, d' escardots i coses cargolades.—B. C.

* * *

"L' Orfeó Catalunya" de Cassá de la Selva, qu' am tan bon acert i entusiasme, dirigex nostre amic Mossèn Garcia, ha vingut a Girona, per-a posarnos la mel a la boca, fentnos assaborir la verdadera i clàssica música relligiosa. Hem de confessar que mai de la vida 'ns haguérem pensat qu' ho fessin am tanta justesa i afinació.

La missa *Brevis* de Palestrina que cantá l' esmentat Orfeó en l' Esglesia de Sant Feliu 'ns dexá pleramente satisfets; sobresurtint, segons el nostre modo de veure, el *Quitollis*, (en el *Gloria*), l' *Incarnatus* i l' *Amen* final del *Credo*, aont semblava que l' esperit era arrebatat, enlairantse mes i mes, comunicantse directament am Deu.

També 'ns agradá forsa l' *In monte Olivetti* de 'n Palestrina, i les respostes que son fetes am molta gracia i bon gust. Ens plasqué molt també el bon gust am que cantaren els orfeonistes en el Palau episcopal i en el Teatre.

Felicitém a Mossèn Gabriel Garcia i als coristes per la bona lleuor que escampen en pro de l' art i de la patria.—J. R.

ÈSPIGOLANT. -- CRÓNICA

A darrera hora hem sabut que Mossèn Verdaguer, que havia entrat en el període de convalescència, ha tingut una recaiguda. Deu ampari a n' el sublim cantor de "L' Atlántida".

S' ha estrenat una comedia d' en Rusiñol. Sembla que 'l seu mèrit es forsa esquitit. Alguns periòdics diuen que vol rifarse de sentiments patriòtics

Com sabran nostres llegidors han sigut sospesos per ordre gubernativa els *Jochs Florals* de Barcelona. La Flor natural l' havia guanyada Mossèn Costa i Llovera, qui tenia de ser proclamat *Mestre en Gai Saber*

El conegut escriptor Mossèn Frederic Clascar, ens ha enviat ses "Floretes de Maig", fulles soltes per a repartir en els diferents dies del mes de Maria, impreses am llicència eclesiàstica, redactades am desconeguda inspiració i am delicadesa de sentiment cristià, fugint de la rutina i malgust. Les recomaném a nostres llegidors. Els que 'n necessitin poden acudir a nostra administració.

El els Jochs Florals de *L' Enderroch*, quina repartició de premis tingué lloc divendres al dematí, fou elegida Reina de la Festa la senyoreta Maria del Remei de Prat. Obtingué la Flor Natural nostre col·laborador en Joseph Carner. Foren además premiats els Srs. Suriñach, Baell, Ubach, Casademunt, Franquet, Salvador Roca, pvre., Busquets i Punset, Roca i Jordá, Serrat Banquells, E Girbal Jaume, i Ribó i Malla. El discurs del president, Sr Franquesa i Gomis resultà una obra delicada, i el de gracies d' en Gircós fou una nota profundament patriòtica, de patriotisme sentit i ferm.

Com que de tot hi ha en la vinya del Senyor, es llegiren poesies d' indiscutible mèrit literari, com i també de escandalosament *ltaunes*, entre quines merex preferència una d' en Manel Casademunt, que a mes de sa reconeguda insuficiència literaria, ens-e sembla que conté alguns conceptes vulgaríssims, atrevits, mancats de conexements rudimentaris, i que desonren. Deu ens en quart que se 'n fessin solidaries, les respectables personalitats que componien el jurat calificador. Quan surti a pública llum aquest *esperpento* ja mirarem que hi ha i que no hi ha: tant de bó que la simple lectura no 'ns hagués dexat veure ben clar lo que volia dir l' autor.

La notable revista *Catalunya Artística* ha obert el segón de sos petits concursos En ell s' oferexen tres premis en metàlic; vinticinco pessetes al millor cuadro en prosa, de regulars dimenssions, sobre costums de montanya ò de ciutat, de caràcter sèrio; quinze pessetes al més xamós quadret en prosa, humorístic de bon género; i deu pessetes a un diàlec literari, en prosa, festiu ò sèrio de tema lliure. Els assumtos

deuràn esser propis per a ilustrar. El plasso d' admissió acaba el 18 d' aquest mès.

Formen el jurat calificador: L' Oller, en Pons i Massaveu, en Vilanova, en Casellas i l' Ayne Rabell a qui deuràn dirigir-se els trevalls, en la Redacció de l' esmentat setmanari, Raurich, 20, pral. Barcelona.

Veus-aquí el cartell dels Jocs Florals d' Arenys de Mar.

I Flor Natural, ofrena del "Centre Catalanista", tema lliure.—II Un objecte d' art, ofert per l' Ilustríssim Ajuntament de dita vila, al estudi que am major claretat i sentit práctic, eexamini la anomenada cuestió social i proposi solucions viables.—III Un objecte d' art, ofert per la "Unió Catalanista", al millor trevall històric i crític que refuti 'ls arguments continguts en obras d' escriptors catalans i castellans publicades en vàries èpoques en les que hi ha afirmacions contraries á la llengua, caràcter i esperit nacionalista de Catalunya.—IV Un objecte d' art, ofrena del "Casino Industrial" d' aquesta vila, tema: "La influencia de la industria en la vida dels pobles".—V Una colecció d' obres d' en Balmes, oferta per lo "Centre Catòlich" de Arenys, al trevall en prosa o en vers que ab més raons probi que dintre Catalunya el regionalisme es fill del Cristianisme.—VI Un objecte d' art, ofert per la Direcció del periòdic *La Costa de Llevant*, al millor treball en prosa ó vers que més bé ressenyi un fet històric d' algún poble de la Costa de Llevant.—VII Una ploma d' or, ofrena de la Redacció del periòdic *La Rierada*, al millor trevall literari en prosa ó vers de tema lliure.—VIII Vinticinco tomos sortits, oferéx lo Redacció de *L' Art del Pagés*, a qui en forma de decálec dongui més clara idea del cultiu i aprofitament del suro á Catalunya.—IX Un objecte d' art, ofrena de la Societat "Sucessors de Joseph Piñol i C.^a", tema: "El gas es llum, emblema d' avens moral; es forta base de tot adelanto material; servex de medi als pobles per la perfecció".—X Un ram de llorer d' argent, ofert per D. Francisco de P. Calbetó i Roget, autor de la millor poesia elegiaca que deplori la dolorosa pérdua del eminent metge catalá Dr. D. Bartomeu Robert.—XI Un objecte d' art, donatiu de D. August M.ª de Borrás-Jalpí, a qui en vers o en prosa, canti la ilustració, virtuts, caritat, abnegació i amor a sa terra pairal d' algun fill difunt d' aquesta vila ó encontorns.—XII Un objecte d' art, ofrena del Dr. D. Jaume Gras i Janer metje, al qui millor descrigui les condicions climatològiques d' Arenys de Mar i sos encontorns.—XIII Un objecte d' art, ofert per D. Enric Nello i Camps, al qui en prosa ó en vers, més ferm i millor fueteji la baxa enveja, la calumnia i la falta de respecte a les creencies dels demés.—XIV Una colecció de llibres escullits (?) de varis autors, (barreja de naturalisme i misticisme), oferta per "La Manufactura Química d' Alfred Riera i fills", al millor trevall en prosa o vers que am més acert descriga la necessitat dels colors per hermostrar la vida i matisar i afinar armònicament els sentiments.—XV Un pergami polícromat, ofert per D. Francisco Flos i Calcat, al autor de la millor comedia ó drama en un acte i en vers estrictament sobre escenes infantils, i per lo tant propi per' esser representat per nois.

Tots els treballs deurán enviarse al Secretari del Centre Catalanista d' Arenys de Mar, D. Joseph Valeta d' Arquer, Riera 50, tenint de temps fins tol el día 28 del prop vinent mes de Juny.

Formen el Jurat calificadsr: D. Josep Mª Arnau, *President d' honor*.—D. Antoni de P. Capmany, *President*.—D. Emili Vilanova, don Salvador Vilaregut. D. Jaume Gras i Janer, D. Francisco Flos i Calcat, D. Francisco X. Tobella, D. Emili Tarré, *vocals*, i D. Antoni Busquets i Punset, *secretari*.—Arenys de Mar, 28 d' Abril 1902.

La Confraria de Sant Jordi, establerta en l' històrica esglesia de Sant Pere de Galligans, celebrá el diumenge 29 del passat més la festa de son Titular am la solemnitat acostumada Numerosa concurrència assistí al Ofici del matí celebrat per nostre company Mossèn Francisco Viver; però sobre tot a la tarde fou quan se conegué l' entusiasme que desperta en el cor dels gironins la nota patriòtica

Les espaioses naus de la monumental esglesia resultaren estretes per capir l' immensa gentada, tan imponent pel nombre com per la qualitat, que 's dalia per sentir el sermó del conegut escriptor, Mossèn Clascar. No es nostre propòsit sintetisar la eloquent dissertació de Mossèn Clascar perquè los que tingueren la satisfacció de sentir-la no ho necessiten i els que no la pogueren sentir no 's formarien pas idea del efecte que causá la valentia i encoratjadora convicció am que parlá el jove predicador: sols dirém que 'l pensament dominant que, am no vulgar habilitat i erudició, desenrotllá fou que Sant Jordi, llibertant a la filla del rei de les les urpes del drac, es el símbol del llibertador dels pobles oprimits, no menos que dels individus agorrotats per les cadenes del pecat i de les passions desordenades, i que per axò sa devoció troba de seguit ressó en el cor de l' home, tan si se considera com a particular com si se considera com a membre de la societat civil.

Els digníssims pabordes de la Confraria poden estar més que satisfets de la crexensa i gallardia de la Associació per ells regentada, que nascuda ahir ocupa ja un lloc distingidíssim entre les més antigues que compta nostra ciutat.

En son últim número, *L' Enderroch*, ens fa avinent que la poesia d' en Guasch "Lo taronger florit", per nosaltres publicada, no es inèdita.

Doném credit a la paraula del quinzenari democràtic, com ell n' ha de donar a la nostra de que per inèdita la teniem, desde 'l moment en que posehim l' original boi firmat per son autor. La malicia de *L' Enderroch*, sols es comparable am la nostra bona fè; pro ja ho diu l' adagi: qui no la fà no la pensa.

Focant a que *Vida* desmentex am sos fets ses paraules, es un senzill suposit de *L' Enderroch*, que per ser de qui es, te molt menys valor que la moneda falsa qu' ell creu voliem fer passar.

* * *

I a proposit de põesies inèdites.

¿Que 'ns podrien dir els de *L' Enderroch*, que tenien part interessada en el jurat dels seus Jocs florals, si ho era aquell solemne *bunyol* d'en Joan Manuel Casademunt, que varen premiar amb una medalla que si no li arriben a donar l' haurien hagut de vendre a un *plata y oro*?

Si ells, tant enterats de lo que 's publica en periòdics i revistes, quan s' hagin cansat de buscarho no 'ns ho saven dir, ja 'ls hi direm nosaltres.

REVISTA DE REVISTES.

Juventut, conté un ben pensat è imparcial article d'en Emili Tintorer sobre "Els Jocs Florals de Canprosa" d'en Rusiñol. En Rusiñol, segons ell, combat ezageracions i ridiculeses de certaments determinats; literariament l' obra es fusellable.

També hem rebut el darrer nombre de *Revista de Bibliografia Catalana* de quina revista ens ocuparem detingudament en algùn dels nombres vinent, *Catalunya Artistica*, *¡Cucut!*, *La Veu de Montserrat*, *Lo Geronés*, etc.

NOSTRE FOLLETÍ

Amb aquest número acompanyen el primer plec d' un poema inèdit en prosa i en divuit capítols, degut a la ploma de l' original escriptor en Xavier Viura, titolat:

L' AMOR DELS SEPULCRES

Les quatre planes de portada del nostre folletí, les donarem al acabar l' obra.

VIDA

PUBLICACIÓ QUINZENAL
DE LITERATURA I ART

Sortirà el segon i el quart diumenge de cada mes

Preu de subscripció. Mitj any, 2'50 Pts. Se paga per avensat

NÚMERO SOLT 20 CENTIMS

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ: ESCOLA PIA, 6

SE VEN A GIRONA —En les llibreteries de J. Franquet i F. Geli i Administració d' aquest periòdic

A BARCELONA.—En la llibreteria de A. Verdaguer, "L' Avenç", "L' Arxiu", i Kioske "El Sol".